

ΦΟΙΒΟΣ

ΕΠΙΜΗΝΙΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

ΠΕΡΙ

ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΙΕΙΑΣ

ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΧΕΙΡΟΥ
ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΝ ΚΑΛΑΒΥΡΓΕΙ ΙΑΤΡΟΥ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ Π. ΠΥΡΡΑ

Έκδοσις συνδρομή φρ. 5. Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν 5,50 Μετὰ τοῦ Παραφοίτου
ΕΤΟΣ Γ'. — Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Μαΐου 1888. — Ἀριθ. 6.

Δ'. ΥΓΙΕΙΝΗ ΔΗΜΟΣΙΑ

Ἰδιότητες τῆς ζωϊκῆς θερμότητος. (συνέχ. προηγ.)

Ἡ ζωϊκὴ θερμότης οὐδέποτε ἐμπεριέχει φῶς, καὶ οὐδέποτε αὐξάνει πλέον τῶν $+36^{\circ}$. Τινὲς θέτουσιν ὕριον $+37^{\circ}$ | 2| εἰς δὲ τὰ παιδιὰ $+39^{\circ}$, διότι ταῦτα ἔχουσιν ἐνεργητικωτέραν τὴν ἀνάπνοήν. Ὁ Δασπρὲς εὑρεν ἐπὶ ἡ ἀνθρώπινον ζωϊκὴν θερμότητα $+39^{\circ}$ καὶ εἰς αὐτὰ τὰ μαλλὸν θερμόαιμα ζῶα, οἷά εἰσι τὰ πτηνὰ. Ὅθεν οὔτε καιεῖ, οὔτε ἐπὶ τοῦ δέρματος ἐπιφέρει τόποιά ἀποτελέσματα. Εἰς τὸν ὄριμον ἀνθρώπινον εὐρίσκεται πάντοτε εἰς $+36^{\circ}$ μέχρι $+37^{\circ}$. Μῖνα ὅλως ἀνεπηρέαστος ἐκ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς θερμότητος, ἐὰν αὕτη ᾖ πολὺ θερμὴ, ἢ πολὺ ψυχρὰ· διὰ τοῦτο ἡ τοῦ ἀνθρώπου ζωϊκὴ θερμότης διατηρεῖται ἢ αὐτὴ, καὶ ἂν οὗτος διάγῃ ὑπὸ μεγίστην περιβάλλουσαν θερμότητα, ἢ ὑπὸ μέγιστον περιβάλλον ψύχος. Διὰ τοῦτο ἀντέχει καὶ ζῆ ἐν ψύχει -70° ὑπὸ τὸ μηδέν· οἷον ἐστὶν ἐν Σιβηρίᾳ, καὶ ἐν θερμότητι $+48^{\circ}$ ὑπὲρ τὸ μηδέν, οἷα ἐστὶν ἐν Νιγηρίᾳ. Ἀντέχει δὲ ὡς

προέλχθη και εις μείζονα τεχνητήν θερμότητα † ὑπὲρ τοῦ 75° μέχρι † 150° ἢ 160°.

Ἡ ζωϊκὴ θερμότης ἔχει κοινὴν τὴν ιδιότητα μετὰ τῶν ἄλλων εἰδῶν θερμότητος, ὡς ἡλιακῆς και τεχνητῆς εἰς τὸ ὅτι μεταδίδεται και αὐτὴ ἀκτινοβύλιος εἰς ἄλλα σώματα θερμογενῆ, και ῥέπει πρὸς ἰσορροπίαν πρὸς τὰ περιβάλλοντα ἢ ἐγγίζοντα σώματα. Ὅταν ἐὰν τὸ ἐγγίζον ἢ περιβάλλον τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου εἶνε ψυχρότερον, ἀφαιρεῖ τοῦτο τὴν ζωϊκὴν θερμότητα πρὸς ἰσορροπίαν και ἐὰν ἢ λίαν μεγάλης ἐκτάσεως ἀπορροφᾷ τὴν ζωϊκὴν θερμότητα εἰς μέγαν βαθμὸν, ὥστε ἢ ἐν τῷ σώματι παραγωγὴ αὐτοῦ δὲν ἐπαρκεῖ πρὸς ἀντικατάστασιν τῆς ἀφαιρουμένης θερμότητος και οὕτω καταψύχεται. Ἴνα λοιπὸν ἀντέχη τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου ἐντὸς μεγάλου ψύχους, πρέπει νὰ γίνηται μεγάλη ἢ παραγωγὴ τῆς ζωϊκῆς θερμότητος. Ἴνα δὲ αὕτη γείνηται ἀνάγκη χρήσεως τῶν ταύτην παραγόντων μέσων, ὧν ἐν ἑστὶ και ἢ τοῦ σώματος κινήσεις, και ἢ ἀποφυγὴ τῆς ἀκίνησιος, καθ' ἣν καταλαμβάνει τὸν ἀνθρώπου ὕπνος ἀκατανίκητος, ὅστις ἐπιφέρει ἐν ἀδελφῶν αὐτοῦ θάνατον. Τὸ 1709 ἐπὶ Καρόλου Β'. τῆς Γαλλίας δύο χιλιάδες στρατιῶται καταληφθέντες ὑπὸ ψύχους ἐκοιμήθησαν χωρὶς πλέον ν' ἀφύπνισθῶσι, τ' αὐτὰ ὑπέστησαν οἱ Γάλλοι κατὰ τοὺς δεινοὺς ἐκείνους πολέμους ἐν Ρωσσίᾳ τῷ 1812.

Ἐνίοτε ὅμως ἢ παραγωγὴ τοῦ ζωϊκοῦ θερμογόνου οὐ γίνηται ἐπαρκῆς πρὸς διατήρησιν τῆς θερμότητος τῆς περιφερείας τοῦ σώματος· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δύναται προσπονηθῆσαι θερμογόνον ἐξωθεν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας· εἴτε ἐκ τῆς ἡλιακῆς, εἴτε ἐκ τῆς τεχνητῆς διὰ τοῦ πυρός, εἴτε ἐκ ζῆου θερμότερου τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ μάλλον προτιμότερα τούτων εἶνε ἢ ἐκ τοῦ ζῆου θερμότης διότι αὕτη εἶνε ζωϊκὴ, και ὁμοειδῆς τῷ ἀνθρώπῳ, και μάλλον συνεργουσα, ἐφίλει γὰρ τὸ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ.

(Ὁρα Φοτθὸν ἔτους Β', 186)

(ἀκολουθεῖ)

Β. ΥΠΕΡΙΝΗ ΕΚΑΣΤΩ.

Ἡμερὲ κινήσεως.

Τὸ πᾶν κινεῖται, εἴτε ὀλόκληρον μετ' ἄλλων, εἴτε ἐν ἑαυτῷ ἐκ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς ἐπιβροῆς, ἐξ ἧς παράγεται μετὰ τῶν μορίων ἐκάστου σώματος κινήσεις ἐκ συστολῆς και διαστολῆς.

Ἡ διὰ τῶν μυῶν κινήσις τοῦ σώματος τοῦ ἀνθρώπου ζωογονεῖ τὸ σῶμα και ἐνισχύει τὰς τοῦ πνεύματος δυνάμεις. Ἄνευ κινήσεως ὄψια δὲν ὑπάρχει. Ἰδίως, εἰς τὴν νηπιακὴν ἡλικίαν και τὴν νεανικὴν ἢ σωματικὴν κινήσις εἶνε συστατικὸν τῆς ζωῆς. Εἶδη κινήσεως τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος εἶσι κυρίως τὰςδε.

Βαδίσμα.

Τὸ βαδίσμα ὅταν γίνηται ἐπὶ ὀμαλῆς ἐπιφανείας παρέχει κόπον περισσότερον τοῦ γιγνομένου ἐπὶ ἀνωμαλοῦ ἢ ἐπὶ κοίλου, και ὁ μικρὸς περίπατος παρέχει μεγαλειώτερον κόπον τοῦ μακροσπομένου.

Βαδίζων τις μετρίως, ζωογονεῖ τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος, ζωοποιεῖ τὴν ἀναπνοήν, αὐξεῖ τὴν ἀδελον διαπνοήν, ἣτις ἐλαττοῦται ἐν τῇ ἀκίνησίᾳ, ἐν ἢ βλάβη γίνηται ἐνισχύει τὴν πέψιν, και ἐπιφέρει εὐεξίαν και διέγερσιν τῶν ἐγκεφαλικῶν δυνάμεων.

Ὅταν βαδίζωμεν ἀναβαίνοντες, πονοῦμεν τὰ γόνατα και τὰς κνήμας· τούτο μείζον γίνηται ἐὰν τὸ βαδίσμα γίνηται μετὰ τὸ φαγητὸν και μάλιστα, ἐὰν φάγη τις ἰχθύας.

Ὅταν καταβαίνομεν, πονοῦμεν τοὺς μηρούς.

Ὅταν ὀδοιποροῦμεν πονοῦμεν τὸ μέσον τοῦ μηροῦ.

Ὅσοι ἔχουσι σύμμετρα σώματα, οὗτοι βαδίζοντες, εὐκόλως κοπιᾶζουσι (κουράζονται), ἀλλὰ και εὐκόλως ἀπαλλάσσονται (ἐκουράζονται). Ὅσοι ὅμως ἔχουσι σῶμα δυσανάλογον, (ἀσύμμετρον), οὗτοι δὲν κουράζονται εὐκόλως· ὅταν ὅμως κουρασθῶσι βραδέως ξεκουράζονται. Ἐν γένει ὁ περιπατῶν κοπιεῖ μάλλον τοὺς μηρούς ἢ τὰς κνήμας.

Ὅσοι τρέχουσι ταχέως ὑφίστανται ἐγκεφαλικά νοσήματα.

Ὁ ἐν ὁδῷ τῆς πόλεως περίπατος εἶνε ἀκοπώτερος τοῦ ἐκτὸς τῆς πόλεως.

Ἡ ὀδοιπορία φαίνεται μακρυτέρα, ὅταν τις γνωρίζῃ τὴν ἀπόστασιν· μικροτέρα δὲ, ὅταν πλησιάζῃ πρὸς τὸ τέρμα.

Ὁ ταχὺς περίπατος εἶνε ὠφελιμώτερος τὸν χειμῶνα, ἐπιφέρει ῥέξιν πρὸς φαγητὸν, τονίζει τὴν στήμαχον, τακτοποιεῖ τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος, ὠφελεῖ πρὸς θεραπείαν τῆς ἰσχυιάδος και τῶν ρευματισμῶν, τοὺς ὁποίους κατ' ἀρχὰς ἀπαυξάνει μέχρι τῆς 4 ἢ 7 ἡμέρας, κατόπιν θεραπεύει. Ὅμοιον γίνηται και ὅταν ποιῇ τις λουτρά πρὸς θεραπείαν ρευματισμῶν.

Οἱ ἀρχαῖοι ἐποίουν χάριν γυμνάσεως τοῦ σώματος βαδίσμα

πρός τὰ ὑπερθεῖν, ὡς ἐκάλουν ἰατρογίαιον· ὁ δὲ πῶς οὐκ
αὐτὸς ποιεῖ συμφορὰς εἰς τὴν κεφαλὴν ἐπιούσῃ δὲ καὶ βλά-
σην ταχὺ κοκκίαν, ὅπως ἐκάλουν περιτρομασμοί, ὁ δὲ πῶς ἐπι-
φέρει συμφορὰς εἰς τὴν κεφαλὴν.

Οἱ ἀνωφερικοὶ περιπατοῦσι εἰς κοπιώτικώτερον, καὶ ἰσχυ-
τητα ἐπιφέρουσι τούτους ποιητέον οἱ παχεῖς.

Οἱ κινούμενοι ὑπὸ τὸν ἥλιον θερμαίνονται ὀλιγότερον τοῖς
ἰσχυροῦς.

Οἱ πολλὰ περιπατοῦντες παχύνονται τὰ σκέλη.

Ὁ κόπος (ἢ κοῦρασις) παύει, ἐὰν γένη ἐντρίβη τοῦ σώμα-
τος διὰ ἐλαίου μεμιγμένου μετὰ ὕδατος. Τοῦτο συμβαίνει γὰρ γί-
γνεται τὸν χειμῶνα, τὸ δὲ θέρος ἔστω λουτράν χλιαρὸν.

Ἐὰν ὁ κοπιώσις ἐμέσθῃ ἀπαλλάσσεται τοῦ καμῆτου. Τοῖς
ὅταν πολλὴ κοπιώσις ἐπίσταται ἐλαχί.

Τὰ γυναικεία καὶ οἱ κῆποι καὶ αἱ ἐντρίβεις τοῦ σώματος καὶ
τῆς κοιλίας, ταύτην μὲν λεπτόνουνσι, τὸ δὲ ἄλλο σῶμα παχ-
νοῦσιν ἐν ᾧ ἡ καθεστηκυῖα ζωὴ (ἢ ἀκίνησις) τὸ μὲν ἄλλο σῶμα
λεπτόνουν, τὴν δὲ κοιλίαν παχύνουν.

Οἱ βράχευς περιπατοῦσι εἰς νοσηδίας. Οἱ μέτροι οὐκ εἰς
Οἱ δὲ γινόμενοι ἰδρωτῆς εἰς τοὺς γυναικόμενους, καὶ οἱ οὐ-
τοι κοπιώσουσιν, ἐπιφέρουσι τὴν ὑγίειαν, καὶ ἀνακουφίζουσιν.

Βαδίζει τις εὐκολώτερον ἐπὶ ὀμαλῆς οδοῦ, ἀλλὰ κούραται
περισσότερον, ἐν ᾧ ἐπὶ ἀνωμαλοῦ βαδίζει τις δυσχερέστερον, ἀλλ'
ὀλιγότερον κούραζεται.

Ὁ ἀνωφερικὸς (ἀνάγκης) περιπατοῦς φέρει πόνους καὶ εἰς τὴν
οἰκίαν (εἰς τὴν μέσην) καὶ ἰδρωτὰ παράγει καὶ ἰσχυραίνει, ὁ δὲ κα-
τώφερικὸς (κατάντης) πόνους ποιεῖ εἰς τοὺς μηρούς.

Οἱ ἐπὶ σκληροῦ δαπέδου περιπατοῦντες ἐπίσταται κόπον
εἰς τοὺς μύς καὶ εἰς τοὺς τένοντας τῶν πέλων, οἱ δὲ ἐπὶ μαλα-
κοῦ αἰσθάνονται κόπον εἰς τὰ ἄρθρα.

Τὸ ἔρρωμένως καὶ ἔρρωθως βαδίζειν οἱ ἀρχαῖοι θεώρουν ἴσον
ἐλευθέρου ἀνδρός, ἐκ τοῦ βαδίσματος τὸ πάλαι διεκρίνοντο οἱ
Ἕλληνες ἐκ τῶν μὴ Ἑλλήνων.

Ὁ ἀκροπόδητι βαδίζων κούραζεται ὀλιγότερον τοῦ βαδίζον-
τος διὰ τῶν πτερυγῶν.

Ὁ γινόμενος περιπατοῦς παρὰ τὴν Ὀλλυασάν οὐ παχύνει,
ἀλλὰ μάλλον ἰσχυραίνει.

Ὁ χειρότερος περιπατοῦς εἶνε ὁ γινόμενος παρὰ ποταμῶν
καὶ μάλιστα παρὰ λίμνην, ἢ ἐν δρόσῳ· διότι ἡ δρόσος ἰσχυραίνει.

Ὁ ὑγιεινότερος περιπατοῦς εἶνε ὁ γινόμενος ἐπὶ ὑψηλοῦ τό-
που, καὶ μὴ πολὺ συνδένδρου· αὖξει τὴν ἀθλήαν διαπνοὴν καὶ
διαφορῆτα εἰς τὸ σῶμα παράγει.

Επιβλαβὴς ἐστὶν ὁ γινόμενος περιπατοῦς ἐν κοιλάδι καὶ φα-
μαγῇ· διότι ὁ ἐν αὐτοῖς ἀήρ εἶνε δύσκρατος καὶ κακῆς ποιότητος.

Ὁ γινόμενος εἰς σκεπασμένους τόπους δὲν εἶνε ὑγιεινός.

Ὁ εἰς τόπον ἀνεμώδη εἶνε ὑγιεινός· διότι ὁ ἀήρ ἀνανεοῦται.

Ὁ τῶν περιπατῶν καὶ πνέη κατὰ πρόσωπον βόρειος ἀνεμὸς
ὄψιστος βήχας· εἶνε δὲ τῶν τόνικος καὶ ἐπιφέρει εὐαισθησίαν.

Ὁ βορρῶν κατὰ νοτίου ἀνεμὸς ὑφίσταται καρθηβριάν, ἀμ-
βλην τὰ ἀσθητήρια καὶ χαλάρωσιν φέρει.

Ὁ δὲ κατὰ ζεφύρου ὠφελεῖται τὴν ὑγίειαν.

Ὁ κατὰ ἀπηνότου (ἀνατολικὸν ἀνεμὸν) ὄψιστος· βλάβην
καὶ στενοχώριαν.

Ὁ κενός περιπατοῦς ὠφελῆ κατὰ τῆς δυσκοιλότητος
καὶ λεπτόνουν τὸ πνεῦμα.

Ὁ δειλινὸς παρασκευάζει πρὸς ὕπνον καὶ διαλύει τὰ τῆς κοι-
τίας ἀέρια.

Ὁ μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου καὶ ὁ νυκτερινὸς οὐδὲως
ὠφελεῖ.

Ὁ ἐν αἰθρία (ἀνεφελῶ οὐρανῷ) εἶνε διαφορητικὸς (αὖξανει τὴν
ἀθλήαν διαπνοὴν), λεπτόνουν, καὶ εὐκίνησιν παράγει.

Ὁ δὲ ἐν ὑπὸνερφίῳ (συννεφώδη) ἀτμοσφαιρῷ περιπατοῦς ἐπι-
φέρει καρθηβριάν, σκοτοδίνην καὶ ἐλάττωσιν τῆς ἀθλήαν· δια-
πνοῆς οὐδὲως πρὸς ὑγίειαν συντελεῖ.

Ὅσον ἀδυνατώτερος εἶναι ὁ περιπατῶν, τόσον βραδύτερον πρέ-
πει νὰ περιπατῇ.

Βραδύτερος ἔστω ὁ περιπατοῦς καὶ ὁ μετὰ τὸ φαγητὸν γι-
νόμενος, καὶ ὁ μετὰ ὕπνον.

Οἱ ταχέως κούραζόμενοι πρέπει νὰ ποιῶσι περιπατοῦν εἰς
ἀνώμαλον τόπον.

Οἱ ἐν ὀμαλῇ τόπῳ κοπιωτικώτεροι μὲν εἰσιν, ὠφελοῦσιν
ἡμᾶς πρὸς ζωογένησιν τοῦ σώματος καὶ τοῦ πνεύματος.

Ἐν γένει ὁ μικρὸς περιπατοῦς ὠφελεῖ τοὺς κλημνηκότας, τοὺς
ἐγόντας ἀνορεξίαν, καὶ βαρὺ τὸ σῶμα· ὁ δὲ πάλυς τοὺς διακτε-
θεμένους εἰς πλῆθους τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ, καὶ τοὺς
ἐγόντας ἰσχυρὰ τὰ σκέλη.

Γ'. ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΩΝ ΨΥΧΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΤΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Ἐάν ἔχῃς μελαγχολίαν καὶ εἶσαι σκυθρωπός, μεταβάλῃς ἐκουσίως καὶ διατήρῃς διαρκῶς τοὺς χαρακτῆρας τοῦ προσώπου σου ὡς ἂν ἦσαι χαρῆς καὶ παιδρῆς, καὶ ἀμέσως ἢ ἐν τῇ καρδίᾳ σου μελαγχολία ἀνακουφίζεται καὶ διαλύεται. Ἐάν συνήθως διατηρῇς γηθόπουνον καὶ χαρῆν τὸ πρόσωπόν σου, ἔσο βέβαιος εἶναι ὀλίγον θέλεις ἐνοχλήσαι ἐκ τῆς λύπης καὶ μελαγχολίας, καὶ ἡ ὑγία σου ἔσεται καλή.

Ἐν χαρᾷ τὸ μέτωπον ἐπτείνεται, καὶ οἱ τοῦ προσώπου μῦς, οἱ περὶ τὸ στόμα καὶ ὀφθαλμούς συστέλλονται. Διατήρῃς λοιπὸν οὕτω τούτους.

Ἐν λύπῃ τὸ μέτωπον ρυτιδούται, καὶ οἱ τοῦ προσώπου μῦς χαλαροῦνται ἀπόφυγε τούτο.

Ἐν τῇ θυμῇ τὸ στόμα ἀνοίγει πολὺ, οἱ ὀφθαλμοὶ πλανῶνται, καὶ οἱ τοῦ προσώπου μῦς μεταβάλλονται, ἀπόφυγε τούτο καὶ ὁ θυμὸς καταπαύει.

Τοιαῦται μεταβολαὶ γίνονται καὶ ἐξ ἄλλων ἠθικῶν παθῶν.

Ἐν θαυμασμῷ καὶ ἐν περιεργείᾳ τὸ στόμα ἡμιανοίγει καὶ τὸ μέτωπον ἀνυψοῦται.

Ἐν ζήλοτυπῇ συσπῶνται (συστέλλονται) αἱ ὀφρυς.

Ἐν κόθῳ οἱ ὀφθαλμοὶ κρύπτονται ὑπὸ τὰς ὀφρυς, τὰ μῆλα συστέλλονται, καὶ οἱ ὀδόντες βρύχουσιν.

Ἐν ἀπελπισίᾳ συστέλλονται οἱ μῦς τοῦ προσώπου.

Ἐν ἀπιστροφῇ καὶ περιφρονήσει ἀνυψοῦνται τ' ἄκρα τοῦ στόματος, καὶ διαφόρως ἀνοίγουσιν οἱ μυκτῆρες.

Ἐν τῇ δειλίᾳ οἱ ὀφθαλμοὶ ταπεινοῦνται.

Ἐν τῇ αἰδοίᾳ οἱ ὀφθαλμοὶ ταπεινοῦνται καὶ τὸ πρόσωπον ἐρυθροῦται.

Πάντοτε διὰ μὲν τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τοῦ μετώπου ὑποδεικνύεται σκέψις διὰ δὲ τῶν ὀφρύων ἔκφρασις.

Διὰ ταῦτα δύναται τις διὰ τῶν κινήσεων τοῦ προσώπου καὶ τοῦ ὅλου σώματος νὰ ἐκφράσῃ διανοήματα καὶ αἰσθήματα ἐνεφαινῆς ἀνευ προφορᾶς. Ἰδίως αἱ διὰ τοῦ προσώπου ἐκφράσεις εἰσὶν αἱ μᾶλλον παραστατικαί. Καλυφθὼν τὸ πρόσωπον καὶ οὐδὲν ἔννοεῖς.

Ὁ φόβος, ἡ ὑποψία ἢ ἀνησυχία ἐκφράζεται στρεφόμεναι τῶν ὀφθαλμῶν περίεξ καὶ ὀπισθεν. Διὰ τούτο τὰ φοβούμενα καὶ

δειλὰ ζῶν ἔχουσι τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τ' ἄκρα τοῦ προσώπου, ἐνεκ διὰ τῆς στροφῆς τούτων ὀρέσκει πρὸς τὰ ὀπισθεν εὐκολώτερον χωρὶς νὰ κινῶσι τὴν κεφαλὴν τοιοῦτος εἶνε ὁ λαγῶς. Τὰ κινούμενα τὰ ὕψα, οἷον ἴπποι, ἡμίονοι, λαγῶοι, ἀλώπεκες, κύνες ἢ διάφοροι κίνησις τῶν ὕψων ἐκφράζει τὴν διάθεσιν τοῦ ζῴου. Ὅταν τὰ ὕψα κλίνωσι πρὸς τὰ ὀπισθεν σημαίνουνσι φόβον. Ὅταν στρέφονται τὸ ἐν πρὸς τὰ ἐμπρὸς καὶ τὸ ἄλλο πρὸς τὰ ὀπισθεν σημαίνουνσιν ἀνησυχίαν. Ἐν μεγάλῳ φόβῳ τὰ ὕψα ταπεινοῦνται ὡς καὶ ὅλον τὸ σῶμα.

Ὁ ἄνθρωπος, ἔχων τὰ ὕψα ἀκίνητα, διὰ τῆς ἀκρόασις ὑπίστανται ἀλλοίωσιν οἱ περὶ τὰ ὕψα μῦς. Ἐν ἀκρόασει ἡ κεφαλὴ λαμβάνει ἰδίαν θέσιν, φέρει τὸ οὖς πρὸς τὸν ἦχον, τὰ βλέμματα διευθύνονται ἀντιθέτως, τὸ στόμα καὶ τὰ χεῖρ' ἀνατίθενται ἄλλως. Ὅταν ὁ ἦχος ἦνε ἐλαφρὸς, ὁ εἰς ὀφθαλμὸς κλείει, τὸ στόμα ἀνοίγει, οἱ ῥῶθῳνες εὐρύνονται καὶ οἱ μῦς τοῦ προσώπου διατίθενται ἄλλως.

Ὅταν τὴν ὄσφρησιν προσβάλλῃ ὀσμὴ τις, τὸ πρόσωπον διατίθεται ἄλλως, τ' αὐτὸ ἐπέρχεται καὶ ἐκ τῆς γούσεως.

Τούτων ἐνεκεν δύναται ἡ πονηρία νὰ ὑποκριθῇ καὶ νὰ τροποποιήσῃ ἐκουσίως τοὺς χαρακτῆρας τοῦ προσώπου καὶ τοῦ σώματος, καὶ νὰ ἐξαπατήσῃ.

Ἡ ἐπισταμένη γνώσις καὶ μελέτη τούτων καὶ ἄλλων ἔτι παρατηρήσεων ἐπέφερε παρὰ ταῖς ἀρχαίους τὴν τελειοποίησιν τῆς γλυπτικῆς καὶ τῆς ζωγραφικῆς ὡς καὶ τῆς πλαστικῆς.

Ἐκ τῶν παρατηρήσεων καὶ τῆς μελέτης τῶν τοιοῦτων φαινομένων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ προσώπου καὶ ὅλου τοῦ σώματος παρήχθη σκουδαίος κλάδος ἐπιστήμης, τὸν ὀποῖον ὁ Ἄριστοτέλης, ὅστις τὰ πλεῖστα περὶ τούτου ἔγραψεν, ἐκάλεσε φυσιογνωμίαν ἢ φυσιογνωμιωνικήν. Περὶ τοῦ ἄξιολόγου τούτου θέματος θέλωμεν ἀκολουθῶς διαπραγματευθῆ χάριν τῶν τοῦ Φοίβου ἀναγνωστῶν.

Δ'. ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ

Περὶ τῆς ὑδρωπικίας.

Παρ' ἡμῶν ὑδρωπικία καλεῖται ἡ συσπῆσις ὀρρούδους ὑγροῦ ἐν τῇ κοιλίᾳ ἐντὸς τοῦ περιτοναίου. Συνήθως πρὸ τῆς ἐξοιδή-

σεως της κοιλίας πρήσκονται εκ των κάτω προς τ' άνω οι πόδες. Μυνοδεύεται ή κατάσταση αβτη μετά υποδιαλείποντος πυρετού κατά τή μάλλον και ήττον φανερού' επιγίνεταί καρβολή των δυνάμεων και δυσκινησία. Όταν τή υγρόν συσσωρευθῆ εν τή κοιλίᾳ, αναγκάζεταί δίψα, εξ ής ή γλώσσα και ή φάρυγξ καθίστανται ξηρά. Είς πολλούς διατηρεταί ή προς τή τρώγειν όρξις, αλλά μετά τή σιγήτων ύφίστανται κακουχία και στενοχωσίαν. Όταν ή κοιλία γεμίση εκ των υγρών, τή διαφραγμα πιέζεται προς τή άνω, ή θώραξ στενεύεται και δύσπνοια γίνεταί, ώσπερ ή πάσχων αναγκάζεταί νά μένη καθήμενος.

Η ύδρωπικία είνε άποτέλεσμα έμποδίου της κυκλοφορίας των φλεβών της κοιλίας: ιδίως αί φλέβες των πυλών του ήπατος, όταν ταύτο εξογκωθῆ, πιέζονται και στενεύονται και ή κυκλοφορία του φλεβικού αίματος έμποδίζεται. Η συχνότερα άρχική αίτία της ύδρωπικίας είνε ή εξόγκωσις του ήπατος ή ή άτροφία αυτού και αί της καρδίας βλάβαι, διότι και είς τήσ περιπτώσεις ταύτας δυσκολεύεται ή κυκλοφορία του φλεβικού αίματος. Η δέ χρονία εξόγκωσις του ήπατος γίνεταί παρ ήλη συνήθως εκ χρονίου διαλείποντος πυρετού.

Αίαν σπανίως γίνεταί ύδρωπικία και εκ σμικρόσεως του όγκου του ήπατος. Η σμικρόνσις γίνεταί όταν τή ήπαρ πύλλη εκ κηρώσεως, καθ' ήν τή ήπαρ άλλοιούται και λαμβάνει χρώμα κηρού εν μέρει ή όλουσχερῶς. Είς όλας ταύτας τήσ περιπτώσεις αί φλέβες των πυλών στενεύονται και δυσχεραίνουσι τήν κυκλοφορίαν του φλεβικού αίματος, εκ δέ της δυσχερείας ταύτης εκκρίνεταί τή υγρόν εν τή κοιλίᾳ κλπ.

Παρ' ήμην ή κήρωσις του ήπατος είνε σπανία και ού πάντοτε επιφέρει ύδρωπικίαν. Μεταξύ τή ύδρωπικίαν, τούς όποιους μηχανή τουδε έπεσκέψην δύο έπασχων εκ κηρώσεως, ταύτο έβεβαιώθη, διά νεκροψίας: τή ήπαρ ήτο πολύ μικρότερον του φυσικού μεγέθους και χρώματος κηρώδους.

Η ύδρωπικία άρχεται εκ του οιδήματος των κάτω μερών των ποδών, όστινες κατ' όλίγον πρήσκονται και κατόπιν ή κοιλία και τή κρύφια μέρη. Όταν ή αίτία ήνε ή βλάβη της καρδίας, τή οίδημα άρχεται συνήθως εκ του προσώπου. Εν γένει είπειν χαρακτηριστικά της νόσου είσιν ή εξοίδησις των ποδών, της κοιλίας, των κρυφίων κλπ. Η μεγάλη δίψα, ή ξηρότης της γλώσσας και του φάρυγγος, ή ξηρότης του δέρματος, ή ολιγόστευσι των ούρων, ή δυσκοιλιότης, ή στέρησις ιδρώτος κλπ. και ή έκκρισις και συσσωρεύσις των υγρών πάντων εντός της κοιλίας κλπ.

Η πρόδος της νόσου εις τινας είνε ταχέια, εις άλλους βραδέια:

Εν τή ύδρωπικίᾳ τή σίμη ύφίστανται άλλοίωσιν κατά τή συστασι καί αίτοι έν τή ύδρωπικίᾳ είνε τήσ φύσεως ή κίμα εφίσταται άποσ ερούμενον εκ τήσ φύσεως του λευκιματός αυτού, δῆλον ταύτο γίνεταί εκ της εξετάσεως των ούρων.

Η πρόγνώσις είνε άπελπιτιστική, εάν ύπάρχη κήρωσις του ήπατος: εύελπίς, εάν ύπάρχη εξόγκωσις του ήπατος ή του σπλινός.

Προς θεραπειαν άπαιτεταί ή επαναφυρῶ των φυσικῶν εκκρίσεων και ή επαύξησις τούτων ιατρικῶς: ένα δια τούτων άποβλήθῃ τή έναπότεταμιευμένον υγρόν.

Προς ταύτα άπαιτεταί εν πρώτοις μεθοδοτική εκκένωσις των της κοιλίας υγρών, συνάμα δέ και εξαλειψίς της πηγῆς, εξ ής προγίνεταί τή υγρῶ, ή πηγῆ είνε ή εξόγκωσις του ήπατος. Και ή εκκένωσις και ή εξαλειψίς τήσ αίτιου πρέπει νά γίνωνται όσον όσον τε ταυτοχρόνως, και τότε ή θεραπεία είνε θετική και ασφαλής μη διαρκούσα πλέον των τριών ή τεσσάρων έβδομάδων: Προς ταύτα άπαιτεταί θεραπευτική μέθοδος: έπισταμένη, και άυστήρως εκτελουμένη.

Ο πάσχων, όσον μάλλον εκκενοῦται τή υγρῶν, τόσοσ μειζονα κατάβολή των δυνάμεων αισθανεταί. Απαιτεταί λοιπόν άυστηρῶ πρόφύλαξις εκ παρεκτροπῆς τροφῆς, εκ κρυολογήματός και εκ συγγίσεως. Έκαστον ταύτων ανατρέπει τήν θεραπειαν και άλεθρον επιφέρει, και μάλιστα όταν επισυμβῆ και πυρετός φλογιστικός.

Η παρεκτροπή της διαίτης φέρει έξοίδησιν εις τόν στόμαχον και δυσπεσίαν, εξ ής βλάπτεταί ή θεραπεία.

Τή κρυολογήμα φέρει καταρροήν, νευραλγίαν και φλογιστικὴν κατάστασιν ή εκ κρυολογήματος νευραλγία εις τήσ ύδρωπικίους είνε οίδημα, όταν μάλιστα γείνη ισχυραλγία, ή οσφυαλγία. Μεταξύ τούτων μόλις εις δύναται νά θεραπειθῆ, εάν άμέσως γείνη γρη έπιτευχθῆ ή θεραπεία της νευραλγίας: διότι συνήθως αὐτη κορφεύει. Αί νευραλγίαι αβτη μυνοδεύονται μετά παραλαλητών διατηρομίνης της διαίτης. Μόνο δέ μετά τήν 3 ή τήν 4 ήμέραν επισυμβῆ πυρετός, ή θάνατος, επιταίεταί.

Διά της μεθοδικῆς θεραπειας, ήτις συνίσταται εξ ύδραγωγικῶν και διουρητικῶν υπό μετρίαν εξαγωγήν υγρών, εκ χρήσεως τονικῶν γενικῶν, μετά μικρῆς δύσεως κινίνης σιδηρούχου, εξ επαλειφῶν επί της κοιλίας δια βαρμμάτων διουρητικῶν, δύναται συν-

τομώτερον γενέσθαι επιτυχής θεραπείας· διότι και τὰ ὕγρα ἐξάγονται, και ὁ διαλείπων ἄρχικός πυρετός καταστρέφεται και ὁ ἄγκος τοῦ ἥπατος ἐλαττωταὶ βαθμυλῶν, ἐν ᾧ ἡ διὰ παρεκτιήσεως ἐκκένωσις οὐδὲν ριζικῆς θεραπείας παρέχει, διότι τὰ κίτια διατηροῦνται.

Ἄτυχως οἱ περὶ τὸν πάσχοντα και αὐτὸς αὐτος ἐνόησε ὑπεκίπτουσιν εἰς παρεκτροπὰς τῆς διαίτης, τῆς προφυλάξεως ἐνίοτε και ἠθικῶν αἰτιῶν· διότι ὁ πάσχων γίνεται ἰδιότροπος και ἀγνοοῦσιν οἰκονομεῖν τοῦτον. Ἐκ τῶν τοιούτων αἰτίων δυσχεραίνεται ἡ θεραπεία και παύει ἡ πρόοδος ταύτης πρὸς τὴν ἄφεσιν τοῦ πάσχοντος. Ἐκ 34 ὑδρωπικῶν, οὓς καθ' ὄλον τὸν βίον τῆς ἰατρικῆς μου ἐπεσκέφθην οἱ 16 ἀπέθανον ἐκ τοιούτων αἰτίων, εἰς πολλοὺς εἶχον ἐνεργήσει νεκροψίας.

Ἰδὲ ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς πολλοὶ μέθοδοι θεραπείας ἐπενοήθησαν. Ἡμεῖς δὲ εὗρομεν τὴν ῥηθείσαν καταλληλοτέραν.

Ἐὰ κυριώτερα ἰατρικὰ πρὸς Θεραπείαν τῆς ὑδρωπικίας εἰσι τὰδε.

Νιτρικὴ ποτάσσα, σκῆλλα, δακτυλίτις, κολχικόν, σακχαρίγια, βλαστατοὺς ἐλάτης, ἔλαιον κρότου, κολοκύνθη, ἀκόνιτι, χρυσώπου, σακχαμινία, φλοιὸς ἀκτῆς, θεικὴ σόδα, θεικὴ μαγνησία, φωσφορικὴ σόδα, στίμιμι, βρώμιον καθαρίδες, πετροέλικνον, κώνειον, τρυγικὴ ποτάσσα, θεικὴ ποτάσσα, ἐλατήριον, ἐλθάρου μέλας, κεδρόκουκκα, (ἀρκεῦθου σφαιρίκα), τεύκριον, Ἰώδιον, Θρόδαξ, ῥέιμον.

Ἰδού δὲ τὰ πρὸς Θεραπείαν τῆς ὑδρωπικίας φάρμακα, ὧν χρῆσιν ποιοῦμεθα.

Καταπίπτια κατὰ ὑδρωπικίας.

Α.	Κόνειος σακχαμινίας	ὄλ.	κοκ.	60
	» φ. δακτυλίτιδος		»	30
	» χρυσώπου		»	10
	» ἐλάτης		»	30
	» ῤεβεντίου		»	30
Μ. κ. τ.	ποιήσον καταπίπτια			30
	ἀνὰ δύο πρωτὶ και ἑσπέρας.			

Πόσις κατὰ ὑδρωπικίας.

Α.	θεικῆς σόδας	δρ.	10
	» ποτάσσης	»	10
	ὑδατος κίτρου	»	20
	» πηγαίου	»	150

Μ. διαλ. κ. τ.

Χρ. Ἄνὰ ἓνα κύαθον τοῦ καφέ κατὰ ὥραν μέχρις ἐνεργείας, ἅτα ἀνὰ ἓνα πρωτὶ και ἑσπέρας.

Ξεράπιον κατὰ ὑδρωπικίας.

Α.	κόνειος σακχαμινίας Ἄλ.	κοκ.	20
	βάμματος δακτυλίτιδος	σταγμ.	20
	βάμματος σκῆλλης	σταγμ.	20
	σερπίτιου ῥάννας	δραμ.	24

μ. κ. τ.

Κατὰ ὥραν ἀνὰ ἓν κιαρίδιον σούπας.

Ἐγγυῶν πρὸς ἐπιπλασιφῆν.

Α.	βάμματος δακτυλίτιδος	δραμ.	10
	» σκῆλλης	»	10
	» κολχικῆς	»	10
Φ.	» φωσφορικοῦ αἰθέρος	»	5

μ. κ. τ.

Ἐπάλειψε τὴν κοιλίαν πρωτὶ και ἑσπέρας.

Καταπίπτια ἐπιβουηθητικά.

Α.	θεικῆς κινίνης	κοκ.	30
	φωσφορικοῦ σιδήρου	»	30
	ἐκχυλίσματος ῥεβεντίου	»	30

Μ. κ. τ. ποιήσον καταπίπτια ἀριθ. 20

ἀνὰ δύο κατὰ πρωτὶν και ἑσπέρας πρὸ τῆς χρήσεως τοῦ ἰδίου ἰατρικοῦ κατὰ τῆς ὑδρωπικίας.

Αποχή πάσης ὕδατος, ὅσον τὸ δυνατόν ἀυστηρῶς πῶς ὀλι-
γη πυρτοκλαδάς. Πᾶσι ὀλίγου αἵνου φητινίτου· διότι οὕτως
ἐπαυξάνει τὴν ἐνέργειαν τῶν ὑπαραγωγικῶν ἱατρικῶν, βρῶσις κρέ-
κῶν αἰῶν καὶ ὀλίγου κρέκτος μικρῆς ἡλικίας, ὅπου, μετὰ ὀλίγον
ἄρτου, ἀπυχὴ ζουμῶν τρωφῶν.

Προφυλάξεις ἐκ πολυφαγίας, ἐκ προσβολῆς ψύχους, ἐξ ἡθι-
κῆς ταραχῆς, ἐκαστον τούτων ὡς ἐβρέθη ἐπιφέρει ὄλεθρον, ὅταν
μάλιστα ἐπισυμβῇ πυρετός.

Ὑποστήριξις τῶν ζωϊκῶν δυνάμεων διὰ τονικῶν καὶ διεγερ-
τικῶν διότι καθ' ὅσον τὸ ὑγρὸν ἐκκενοῦται κατὰ τοσαῦτον κί-
σωματικαὶ δυνάμεις καταπίπτουσι.

Παρά τοὺς ἐμπειρικοὺς πρὸς θεραπείαν τοῦ ὕδρωπος γίνεσθαι
χρήσις τοῦ πηγάνου ἢ τοῦ ἐλαίου πηγάνου, ἠνωμένου μετὰ κοι-
νοῦ ἐλαίου, δι' οὗ ἐπαλείφουσι τὴν κοιλίαν καὶ τοὺς ποδᾶς.

Ἐπιθέτουσι δὲ καὶ τινὰς βδέλλας ὑπὸ τὴν κνήμην τοῦ δε-
ξιοῦ ποδός.

ΠΡΟΚΡΙΒΟΥΝ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ

Περὶ Ὑσκαύματος

Ἐκλήθη Ὑσκαύματος· διότι οἱ χοῖροι τρώγοντες τοὺς καρποὺς
τούτου αὐδὲν ὑποφέρουσι δηλητηριώδεις ἐν ἧ εἰς τὴν ἀνθρωπίνῃ
ἐπιφέρει δηλητηριώδη ἀποτελέσματα· εἶνε φυτὸν αὐτοφυῆς ἐπὶ γῆς
ἀκαλλιεργήτου, ἐπὶ τῶν φρακτῶν, κλπ. ἔχει ἀνθος κίτρινον. Οἱ σπῆ-
ροι εἰσι μελανοὶ καὶ μικροὶ ὡς κόκκοι πυρίτιδος (μπαρούτης). Δια-
κρίνεται εἰς δύο εἶδη εἰς μαῦρον καὶ εἰς λευκόν.

Ὁ μαῦρος ἐμπεριέχει ἴδιαν ὕλην εἰς ὅλα τὰ μέρη αὐτοῦ, κα-
λουμένην χυμίστι Ὑσκαυμίνην, ἣτις ὁμοιάζει πρὸς τὴν ἀρραϊκὴν
(ἔρα Φοῖβον ἔτους 1^{ου} 138) διότι ὑπὸ μεγάλην δόσιν ἔχει τὰς ἰδιό-
τητας ταύτης, ὑπὸ μικρὰν δὲ δόσιν διαστῆλλει μεγάλως τὴν ἰα-
δα, πρᾶξνει τὴν βήχα· ὑπὸ μεγάλην δόσιν ἐπιφέρει καρηβαρία,
ξηραίνει τῶν χειλέων, τοῦ στόματος καὶ τοῦ λάρυγγος, καὶ ὕπε-
ριαν, ὄνειρα τρομακτικὰ, φωνὴν βραγχην κλπ.

Δίδεται ἐσωτερικῶς ὑπὸ κόκκιν ἐκ κόκκων 2 μέχρι 20 ὅπ
ἐκχύλισμα ἐκ κόκκων 1 μέχρι 6 ὑπὸ βάρμα μέχρι σταγμῶν
40. Ἡ δὲ Ὑσκαυμίνη ὑπὸ 1|50 κόκκ. μέχρι 3|50.

Ὁ λευκὸς Ὑσκαύματος ἔχει μικροτέραν δυνάμιν τοῦ μέλανος.

Συνήθως γίνεται χοῖσις τοῦ ἐλαίου τοῦ Ὑσκαύματος, τὸ ὅποιον
γίνεται διὰ τῆς ἐμβροχῆς ἐπὶ πολὺ φύλλον τοῦ φυτοῦ τούτου
ἐντὸς καθαροῦ ἐλαίου ἐλαίας, χρήσις τούτου γίνεται ἐξωτερικῶς
κατὰ τὰς ὠταλγίας, κατὰ τῶν ρευματισμῶν καὶ νευραλγιῶν κατὰ
οἰδημάτων, κλπ.

Περὶ τοῦ μαλακισμοῦ ὡς πηλοφυλακτικοῦ κατὰ τῆς εὐλογίας

Ἡ ἐπισκήψασα καὶ τὸ ε. α. ἐπιδημία εὐλογίας εἰς τὰς Πά-
τρας ἠνάγκασε τὴν Κυβέρνησιν ὅπως διατάξῃ τὴν δαμαλισμὸν
εἰς πάντας τοὺς κατοίκους. Ἐν τούτῳ γαίην, ἐχρειάζετο ὕλη
δαμαλίδος πρὸς ἐμβολιασμὸν. Τὴν ὕλην ταύτην ἐπρωμηθεύθη ἐκ
δύο ἄρτισυστάτων ἐνταῦθα καταστημάτων πρὸς παραγωγὴν ὕλης
δαμαλίδος, ἀλλὰ τούτων μὴ ἐπαρκούντων, ἐπρωμηθεύθη μέγα πο-
σὸν καὶ ἐξ Εὐρώπης.

Ἄλλ' οὐδεὶς ἐσκέφθη, ἂν ἡ ὕλη, ἡ λαμβανόμενη, ἦται γνησία
δαμαλὶς, καὶ ὅποιά τις ἐστὶν ἡ γνησία δαμαλὶς. Διότι ἐκ τῆς
ποιότητος τῆς ὕλης ἐξαρτᾶται ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ σκοποῦ τοῦ
δαμαλισμοῦ.

Πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐγένοντο παρὰ ἐπισήμων ἱατρῶν μεγάλαι
ἐρευναὶ περὶ τῆς ποιότητος καὶ τῆς δυνάμεως τῆς ὕλης τῆς δα-
μαλίδος. Ἡ δὲ Ἀκαδημία τῶν ἐπιστημῶν τῆς Γαλλίας ἔθετο
ἀγῶνα καὶ βραβεῖον περὶ τῆς λύσεως τῆς προτάσεως ταύτης· ἐπὶ
πολὺ συζητήθη προηγουμένως τὸ θέμα τοῦτο, καὶ ἐπὶ τέλος
ἐγένετο παραδεκτὸν, ὅτι ἡ ἀληθὴς καὶ γνησία δαμαλὶς πρὸς
προφύλαξιν ἐκ τῆς εὐλογίας πρέπει νὰ λαμβάνηται ἐκ τῶν φλυ-
κταινῶν ἀγελῆδος πασχύσεως ἐξ Ἀλγίας, διότι ἄλλη ἐστὶν ἡ
φύσις τῶν φλυκταινῶν τούτων ὡς πρὸς τὴν εὐλογίαν τοῦ ἀν-
θρώπου.

Τούτο ἐθέσπισε ἐπὶ Ὀθωνος καὶ τὸ ἑλληνικὸν ἱατροσυνέδριον
ἀποτελούμενον ἐκ σοφῶν ἐπιστημῶν, τὸ ὅποιον λέγει τάδε:

Ἐπειδὴ διὰ νὰ φυλαχθῇ καθαρὰ ἡ δαμαλὶς πρέπει νὰ λαμ-
βάνηται ἐκ διαλειμμάτων ἀπὸ τὰς βοῦς, οἱ ἐμβολιαστοὶ ὀφεί-
λουσι νὰ παρατηρῶσι τὴν ἄρρωστίαν τῶν κτήνων τούτων, ἣτις
εἰσέρχεται τὴν χοίριαν δαμαλίδα ὕλην, διὰ νὰ τὴν λαμβάνωσιν ἐ-
κκεθῆν. Εὐρίσκειται δὲ ἡ ἀληθὴς αὕτη ὕλη εἰς τὰς βοῦς παντοῦ,
ὅπου ὑπάρχουσιν ἀφῆρα καὶ λιπαρὰ νομάδια, κατ' ἐξοχὴν μάλ-
ιστα ὑπόκεινται εἰς τὸ πάθος τοῦτο αἱ γαλακτοφόροι (ἀμελγού-

μεναι) βόει, ή δὲ ἐξάνθησις ἔχει προηγημένον, ἀτονίαν, μακροχρόνιον, γκρίνουσιν, κίτρινον, ἐπιπλοῦτον, ἐπιπλοῦτον θηλήν καὶ ἀποφύσσιν τοῦ γάλακτος. Ἡ νόσος ἐπιφέρει τὴν φλεγμονήν θηλήν φύματα τινα ἔχοντα πυρρὴν καὶ κίτρινον χρῶμα, γκρίνοισι, ὑπόγλαυκα ὡς τὸ γάλα καὶ περικυκλωμένα ἀπὸ περιφρίαν ὁπωσοῦν σκληράν. Μετὰ δὲ 4 ἢ 8 ἡμέρας τὰ τοιαῦτα φύματα μεταβάλλονται εἰς φλυκταίνας κυανοειδεῖς, ἐχοῦσας συνεσταλμένον (βαθυλωτὸν) τὸ κέντρον, περιοχὴν κοκκίνην καὶ ἐνὸς τεταρτημορίου δακτύλου πλατείαν. Τὸ χρῶμα ὑπάρχει φαιὸν μὲν ἀναϊκτὸν κατὰ τὸ μέσον, βαθύ δὲ εἰς τὴν περιφέρειαν. Κατ' αὐτὴν μάλιστα τὴν ἐποχὴν ὁ ἐμβολιαστὴς ὀφείλει νὰ λάβῃ τὴν ὕλην, ἣτις ὑπάρχει ὑγρὸν τι λευκόρροιον καὶ ὁπωσοῦν πυρρὸν. Τὴν 11 ἢ 12 ἡμέραν ἡ ρύκτα, νὰ κυρφομενὴ διαρρήγνυται καὶ ἐκβάλλει ἔμπυρον κίτρινον, ἐνίοτε δὲ καὶ αἰματώδες. Τέλος σχηματίζεται μετὰ ταῦτα ἐσθρα (κἀκαδὸν) ὑπκίθος, ἣτις πίπτει μετὰ 3 ἡβδομάδας ἰφίνοισι εἰς τὸν τύπον γλαυκῆς καὶ βαθυλωτῆς κηλίδας. Ἄλλ' εἰς τὰς βοῦς, ὅσαι ἔχουσιν αἰθὴν ἢ μέλαιναν ἐκ φύσεως τῆ θηλή, τὸ σπυρρὸς τῆς φλυκταίνης χρῶμα δὲν διακρίνεται τόσον πάσχοισι δὲ τὴν τοιαύτην ἀσθενίαν συγχρόνως τὸ τρίτον, πολλὰκις δὲ καὶ τὸ ἥμισυ μάλιστα ἡμέρας τῶν βοῶν. Παρατηρεῖται δὲ συνήθως, ὅτι οἱ ἀμείλικτοι τὰ ζῶα ταῦτα ὑπηρετῶνται ἔχονσι φλεγμονήν καὶ γμάλας ἀπὸ φλυκταίνης τὰς χεῖρας· ἀλλὰ τὴ παθος ταῦτο, τὸ ὁποῖον παρέχει τὴν ἀληθινὴν ὕλην, δὲν πρέπει νὰ συγχέηται μὲ ἄλλα ἐξάνθηματα, ἀκροχυρδόναι, φλυκταίνας καὶ φύματα ἀπὸ τῶν ὁποῖα πάσχοισι πολλὰκις αἱ θηλαὶ τῶν βοῶν.

Ἐπειδὴ συμβαίνει ἐνίοτε νὰ μὴν ἐπάρκη ἡ ἐκ τῆς δαμαλίδος λαμβανομένη ὕλη, οὔτε πανταχοῦ νὰ εὐρίσκωνται ἀγελάδες πύκτουσαι ἐξ εὐλογίας, παρατηρήθη ὅτι ἡ προφυλακτικὴ δύναμις τῆς δαμαλίδος δύναται νὰ ληφθῇ καὶ ἐκ φλυκταίνης πρώτην φοράν δαμαλισθέντος ἀνθρώπου, ὄντος μικρῆς ἡλικίας καὶ καθαροῦ ἀμματος ἐκρίθη εὐλογον νὰ λαμβάνηται ἡ ὕλη καὶ ἐκ τοιούτων φλυκταίνων. Παρατηρήθη δὲ ὅτι λαμβανομένη ἀπὸ ἀνθρώπου εἰς ἀνθρώπον κατ' ὀλίγον ἀποστρεφῆται τῆς προφυλακτικῆς δυνάμεως κατὰ τὰς τῆς εὐλογίας ἢ μετὰ τὴν ἑκτὴν καὶ ἑβδόμην λήψιν καθίσταται δὲ ἀνίσχυρος καὶ οὐδετέρη. Διὰ τοῦτο χάριν ἀσφαλείας πρέπει νὰ προτιμᾶται ἡ γνησίαι ἐξ ἀγελάδος δαμαλίδος.

Τινὲς πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐδοκίμασαν, ὅπως παροίγωσιν ἐπὶ τῆς δαμαλίδος εὐλογίαν διὰ τοῦ ἐμβολιασμοῦ ἐκ τῆς ὕλης, ληφθείσης ἐξ ἄλλης δαμαλίδος πασχούσης ἐξ εὐλογίας. Τὰ πειράματα ἀπέ-

τογον, καὶ ἐβεβαιώθη, ὅτι ἐκ τοῦ τοιαύτου ἐμβολιασμοῦ μεταξύ δαμαλίδων δὲν παράγεται ἡ νόσος εὐλογία, ὡς ἐβεβαιώθη, ὅτι καὶ ἡ ἀληθινή εὐλογία δὲν ἐδοκίμασε ἐμβολιασθεῖσα ἐκ τῆς δαμαλίδος.

Ἐβεβαιώθη πρὸς ἐτί, ὅτι ὁ ἐμβολιασμός ἐκ δαμαλίδος ἐπιφέρει ἐπὶ τῶν μῶσχω (μουσχαρίων) τοπικᾶς μόνον φλυκταίνης ὁμοίας τῆς ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου, ἐκ δὲ τούτου συνεπέρανον, ὅτι ἡ ἐκ τῶν φλυκταίνων αὐτῆ ὕλη δύναται νὰ ἔχῃ δύναμιν τὴν αὐτὴν πρὸς τὴν γνησίαν δαμαλίδα. Πρὸ πλείστοιν ἐτῶν πολλὰκις καὶ πολυτρόπως ἐδοκίμασθη ἡ ὕλη αὐτῆ, καὶ τὰ πρᾶγματα ἀπέδειξαν ὅτι οὐ μόνον δὲν προφυλάττει, ἀλλὰ οὔτε συνήθως ἐπιτυγχάνει ὁ ἐκ ταύτης ἐμβολιασμός ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου.

Ἄτυχως ἡ πεπλανημένη αὐτῆ μέθοδος ἐπακρολήθη ἐν Ἑυρώπῃ ὀρθίως, χάριν ἐμπορίου καὶ χρηματολογίας. Τοιαῦτα πλάνη ἐγένετο καὶ παρ' ἡμῶν, ἐνθα συνεστάθησαν τοιαῦτα ἐν Ἀθήναις δαμαλιστήρια, παράγοντα χιλιάδας σκληροῦν ἐμπλεῶν ὕλης, πρὸς τὰ ὅποια ἐδαπανήθησαν χιλιάδες δραχμῶν καὶ δι' ὧν χιλιάδες ἐνεβολιάσθησαν· ἀλλὰ εἰς πάντας ἀπέτυχεν ἐντελῶς ὁ ἐμβολιασμός, καὶ ἂν που εἰς τινὰ παρήχθη φλυκταίνα, αὐτῆ οὐδὲν χαμηκτοριστικὸν ἔσχε γνησίαι φλυκταίνης δαμαλίδος.

Εἶναι τῆ ἀληθείας δυσάρεστον νὰ ὑπάρχη πλήρης ἀγνοία περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, νὰ πλανᾶται δὲ ὁ κόσμος διὰ τοῦ ψευδοῦς ἐμβολιασμοῦ. Ἡ κυβέρνησις εὐλόγως ἐν Ἑλλάδι ἠδύνατο νὰ εἴρῃ εὐλογίως δαμαλίδος διότι συνεχῶς ἡ νόσος εὐλογία ἀπαντᾶται εἰς ἀγελάδας. (Ὁρα Φυτῶν ἐτ. 1". 129, 146, 161, E. 9, 142).

ΠΑΝΤΟΙΑ

Ἀφαίρεσις τοῦ Λάρυγγος

Δύο ἰατροὶ ἐν Περσίῳσι οἱ Περὸν καὶ Φινβὲλ ἀφῆρσαν πρὸ ἐνὸς ἔτους τὸν λάρυγγα ἀνθρώπου τινος καλουμένου Λουδοῦ. Βερδοῦμη, ὅστις ἦδη ζῆ, ἀπολαμβάνων ὑγείας. Καπνίζει, τρώγει, πίνει καλῶς καὶ ἔχει καλῶς. Φωνὴν ἔχει μικρὰν, ἀλλ' ἀκουομένην, ἔχει ἡλικίαν 37 ἐτῶν. Ἡ τραχειοτομία ἐγένετο τὴν 13 Φεβρουαρίου 1887 καὶ μετὰ 14 ἡμέρας ἐξῆλθε καλῶς ἔχων ἐκ τοῦ Νοσοκομείου· ἐκτοτε μένει ὑγιής. Πήχε κατὰ τὴν διάγνωσιν τῶν βή-

θέντων Ιατρῶν ὀστέωσιν μετὰ οἰδήματος καὶ ἔλκος τοῦ λαρυγγὸς ἤνγκασθη νὰ ἀποδεχθῆ τὴν τραχειοτομίαν, ἀφ' οὗ ἔβλεπον εἰς τὸ ἔσχατον σημεῖον τοῦ πνιγμοῦ.

III στερεοποιήσις τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος

Γνωστὸν ἐστὶ ὅτι τὸ ἀνθρακικὸν ὀξύ εἶνε ἀέριον καὶ ὁμοῦ ἐπιπτόμη ἐπενόησε τρόπον πρὸς μεταβολὴν αὐτοῦ εἰς ὑγρὸν καὶ ἐκ ταύτης εἰς στερεὴν κατάστασιν. Ἴδῃ ἐν Βερολίῳ ὑπάρχει κατ'ἀσθημα, ἐνθα κατασκευάζονται καθ'ἑκάστην 640 χιλιόγραμμα ὑγροῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος, τὸ ὑγρὸν τοῦτο μεταχειρίζονται πρὸς κατασκευὴν τῶν ἀεριοῦχων λεμονάδων, καὶ πρὸς παραγωγὴν μεγάλης καὶ ταχυτάτης ψυχρότητος. Μεταφέρεται οὕτως ἐντός ἀργείων σιδηρῶν, δυναμένων ἀνθέξει εἰς πίεσιν 250 ἀτμοσφαιρῶν. Ὄταν ἀνοιχθῆ προσεκτικῶς τὸ στόμιον τοῦ ἀγγείου τούτου, ἐξέρχεται λίαν ὀσμωτικῶς τὸ ὑγρὸν, τὸ ὅποσον χυνομένον ἐντός μαλλίνου σάκκου ἀδιαπεράστου, ἀμέσως παράγει μέγιστον ψυχρὸν, ἐξ οὗ ἐν τῇ σάκκῳ τὸ ὑγρὸν ἀνθρακικὸν ὀξύ στεροποιεῖται ἀφ' ἑαυτοῦ ἐν εἴδει χιόνος ἐάν ὁ σάκκος οὗτος περιβληθῆ διὰ πολλῶν στρωμάτων μαλλίνων, δύναται ἡ χιὼν αὕτη νὰ διατηρηθῆ ἐπὶ 12 ἕως 15 ἡρᾶς ἐν τῇ διαστάσει τούτῳ κατ' ὀλίγον μεταβάλλεται εἰς ἀέριαν κατάστασιν, παράγουσα μεγάλην ψυχρότητα εἰς τὸν περιβάλλοντα ἀέρα. Τὸ στερεὸν ἀνθρακικὸν ὀξύ μεταχειρίζονται πρὸς κατασκευὴν ἀνθρακοξοῦχου λεμονάδας ψυχροτάτης.

IV ἱστορικὸς ἀνιρωπὸς

Τὸ θέμα τοῦτο ἐνεφάνη κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦτον, καὶ μάλιστα περὶ τὰ μέσα αὐτοῦ, ἀνεπτυχθῆ δὲ μετὰ τὰς ἀνακαλύψεις ἐργῶν ἀνθρωπίνων ἀγνώστου ἱστορικῆς ἐποχῆς. Πρὸς ἐποχῆ διακρίνοντα τῆς προϊστορικῆς τοῦ ἀνθρώπου καταστάσεως. Α' Ἡ λιθίνη ἐποχὴ, καθ' ἣν τὰ τοῦ ἀνθρώπου χεῖρα εἰς καθημερινῇ χρῆσιν κατασκευάζοντο διὰ λίθων ἢτοι μάχαιραι, βέλη κοσμητικὰ κλπ. Ἀλλὰ διὰ τίνων ἐργαλείων ταῦτα κατασκευάζοντο; πῶς ἐκτίθοντο τὰς πέτρας; πῶς τὰς ἐπελέκον;

Β' Ἡ χαλκίνη ἐποχὴ, καθ' ἣν εὐρέθη ἡ χρῆσις τοῦ χαλκοῦ κατασκευάζοντο μάχαιραι, ξίφη, λόγχαι, βέλη, χόστραι κλπ καὶ ἢ τῶν αἰθέρειν ἐπιπέδων, καθ' ἣν ἐγνώσθη ὁ σιδηρὸς καὶ πολλὰ ἄλλα μέταλλα. Αὕτη ἤδη ἐξακολουθεῖ.